Kunst in tijden van Corona

Samen met onze buren bedanken wij elke middag om 12u alle personen die zich inzetten voor het behoud van het leven. Van op een veilige afstand drukken wij onze verbondenheid uit en denken wij aan de velen die dag na dag afscheid moeten nemen van hun geliefden. Ook hebben wij het geluk om *'in ons eigen kot'* dagelijks te mogen genieten van een uniek kunstwerk (115 x 145) van Joe English. *"L'Art et la Paix"* is de ingekorte titel van dit mooie schilderij dat in onze living hangt. In tijden van corona houdt de symboliek in dit werk ons een spiegel voor.

Het talent van vele kunstenaars is het aanvoelen en kunnen uitdrukken van spanningen in de samenleving. Zo verspreidde zich in Europa iets meer dan honderd jaar geleden een virus in de geopolitieke wereld. Frankrijk en Groot-Brittannië sloten in 1904 een verbond over hun koloniale bezittingen om de expansie van Duitsland te verhinderen. Met de éérste wereldoorlog als resultaat. Daarbij aansluitend gaven de organisatoren van de Romeprijs voor schilderkunst jaargang 1904 in Antwerpen de volgende examenopdracht aan de kandidaten: *'Kunst en Vrede maken het leven mooier dan het verheerlijken van een oorlogsoverwinning'*. Als 22-jarige student nam Joe English deel aan deze wedstrijd en behaalde de tweede prijs. Hij leefde 6 maanden geïsoleerd van zijn familie, aangemoedigd door zijn vrienden en zijn leraars Juliaan De Vriendt en Pol De Mont. Voor zijn proefwerk liet hij zich inspireren door de 15de eeuwse kunstschilder Hans Memling. Joe leerde hem vooral kennen bij de eerste tentoonstelling in 1902 over de "Vlaamse Primitieven" te Brugge.

Zoals op het middenpaneel van het Johannesretabel van Memling, verdeelde English de opbouw van zijn werkstuk in twee vlakken. Op de voorgrond bevinden zich een vijftal personages in een besloten bloementuin. De achtergrond is een desolaat landschap, een slagveld met dode lichamen. Deze visualisering van het thema “Oorlog en Vrede” kunnen wij op een dynamische wijze lezen. Wanneer wij de voorstelling van bovenaan links naar onderaan rechts volgen, worden wij geleid door een personage, gekroond met een lauwerkrans, dat het wapen van een soldaat in bedwang houdt. Zoals de Vergiliusfiguur uit de Divina Commedia van Dante leidt hij ons doorheen de hel van oorlog en dood, het vagevuur van lijden en ziekte en brengt ons via kunst en vrede terug naar het leven. Op het voorplan worden de vier academische kunsten door karakteristieke figuren uitgebeeld. De Bouwkunst wordt gesymboliseerd door een mannelijk personage in rood gewaad dat zich tussen de twee zuilen bevindt die als het ware het tafereel ondersteunen. De rechtopstaande Schilderkunst en de knielende Beeldhouwkunst zijn symbolisch verbonden door een fijne bloemenslinger. De Muziek is een vrouwelijke muzikante die een handorgeltje bespeelt. Deze vier figuren omringen de centrale personages in dit imponerende werk. Het naakte kind dat het Leven symboliseert stapt naar ons toe onder het beschermende gebaar van de Vrede. De boodschap in dit schilderij van English kan gelezen worden als volgt: Vrede en Kunst zijn geen doel op zich maar ondersteunende middelen om het Leven te beschermen en aangenamer te maken.

In deze moeilijke tijden van verdriet en angst kan het schilderij van English een opbeurende boodschap brengen. Dank aan alle kunstenaars, beleidsmensen en zorgverstrekkers die zich inzetten voor de vele hulpbehoevenden, met hoop op betere tijden.

Piet De Baere
Pasen 2020